

**YATIRIM
HAZIRLAMA
VE UYGULAMA
KILAVUZU**

Bütçeleme sürecinde detaylı anlatıldığından bu bölümde ortak mevzuata atıfta bulunulmadan uygulamaya dönük olarak Bakanlığımız açısından yatırım planlama, teklif etme yıl içi işlemler anlatılacaktır.

Bütçe aslında 1 yıllık bir süreç olmasına rağmen (3 yıllık plan yapılsa da son 2 yıl gösterge niteliğindedir) yatırım bir döngüdür. Burada kastedilen sadece yıllara sari (1 yıldan uzun süreli) projelerin yapım süresi değil, genel olarak ihtiyacın tespiti, ihtiyacın nasıl giderileceğinin saptanması (fikir aşaması) planlama yapılması (proje hazırlanması) bunun maliyetlendirmesi, yatırım programına teklif edilmesi, projenin uygulanması (ihalesi, çeşitli revizyonları, kontrolü, kabulü vb.) tamamlanması, sonuçların izlenmesi, günün ihtiyaçları ve zamanın etkileri açısından bakım onarımı (önceki tüm aşamaların tekrarını içerebilir) ve hatta hayata geçmesi sonucu oluşacak yeni ihtiyaçların karşılanması şeklinde yürüyen bir döngüdür.

Yatırım için farklı statüdeki kurumlar için değişik ihale süreçleri olması hatta KÖİ modelleri gibi farklı finansman kaynakları kullanılabilmesine rağmen bu kılavuz kapsamında Yatırım Programına konu olan projeler üzerinden bir anlatım yapılacaktır.

Temel Tanımlar:

- ✓ Yatırım Bütçesi: Genel olarak her ne kadar bütçe kısmında yer alan ekonomik kod tanımındaki 06 Sermaye giderlerine konu parasal büyüklüğü ifade etse de uygulamada yatırım programında o yıla ait ödeneklerin toplamı şeklinde kullanılmaktadır. Ardaki fark finansmanın Döner Sermaye aracılığıyla karşılanması veya sermaye transferi olarak bütçede yer almasından kaynaklı olabilir.
- ✓ Proje: Genel olarak önceden planlanmış, maliyeti hesaplanmış, yatırım programına alınmış, bir vadeye bağlanarak kamu yararı sağlamak üzere yüklenici tarafından yapılan/yapılacak iş ve işlemler olarak tanımlanabilir.
- ✓ Toplu proje: Proje ve karakteristiği; makine-teçhizat, bilgisayar yazılım ve donanımı, idame-yenileme, bakım-onarım, büyük onarım, tamamlama, taşıt alımı, etüt-proje ile yayın alım ve basımı olan veya bunların bileşiminden oluşması uygun görülen projeyi ifade eder.
- ✓ Toplulaştırılmış proje: Benzer nitelikteki alt projelerden oluşan, amaç ve kapsamı itibarıyla toplu ödenek tahsis edilmesi uygun görülen projeyi ifade eder.

- ✓ Proje parametreleri: Projenin; ad, yer, karakteristik, süre (başlama-bitiş yılı), tutar, kümülatif harcama ve ödeneğini ifade eder.
- ✓ Proje Tutarı: Projenin başlangıcından tamamlanacağı güne kadar yapılan ve yapılacak harcamaların ilgili yıl fiyatlarıyla toplamıdır.
- ✓ Yıl Ödeneği: Proje için o yıl için harcanması öngörülen ve yatırım programı aracılığıyla tahsis edilen parasal büyüklüktür.
- ✓ Proje Karakteristiği: Yatırım programında projeyi genel olarak tanımlayan ve bazı teknik özelliklerin bildiren ifadelerdir.
- ✓ Fizibilite: Genel olarak projenin yapılabilirliğinin incelendiği raporlardır.
- ✓ Ek ödenek: Proje ödeneğini artırırken yılı yatırım programıyla kamu idarelerine tefrik edilen yatırım tavanını da artıran ilave ödenek tahsisidir.
- ✓ İz ödenek: Ekonomik konjonktür itibarıyla veya ilgili projede yaşanan gelişmeler nedeniyle yatırımının durdurulmasına karar verilen ancak yatırım programında muhafazasında yarar görülen projelere tahsis edilen 1.000 TL tutarındaki ödenektir.
- ✓ Projeler arası ödenek aktarması: Proje bazında ödenek tavanını değiştirmesine rağmen kuruluş bazında yatırım tavanını değiştirmeyen ödenek revizyonunu ifade eder.
- ✓ Ulusal katkı payı: Avrupa Birliği (AB) fonlarından sağlanan yıllık finansmanın belli bir oranına karşılık gelen ödeneği ifade eder.

Proje Oluşturma Süreci

Hükümet Programları, Kalkınma Planları Stratejik Planlar gibi dokümanlarda yer alan amaç ve hedefleri gerçekleştirmek üzere, ihtiyaçlar ve imkanlar dâhilinde önceliklendirilen proje fikirleri yapılan etütler neticesinde maliyetlendirilerek proje haline getirilmelidir.

Bu süreçlerin hepsinin ilk yatırım teklifi oluşturma aşamasından önce (Temmuz sonuna kadar ilk teklif Kalkınma Bakanlığına gönderilir) tamamlanması projenin yatırım programına alınmasını kolaylaştıracaktır. Bu sebeple yatırım teklifinde bulunacak tüm birimlerin Temmuz ayını beklemeden proje hazırlamaya başlamaları önemlidir.

Aşağıda 2018-2020 Dönemi Yatırım Programı Hazırlama Rehberi proje teklifi için kullanılan fizibilite ve gerekçe form örnekleri verilmiştir. Örneklerin incelenmesiyle istenilen bilgiler için yapılması gereken hazırlıklar daha iyi anlaşılabilir.

PROJE MALİYETİ 10 MİLYON TL VE ÜZERİNDEKİ KAMU YATIRIM PROJESİ TEKLİFLERİ İÇİN

FİZİBİLİTE RAPORU FORMATI

A. YÖNETİCİ ÖZETİ (Proje ile ilgili bilgilerin ve fizibilite etüdü bulgularının özeti)

B. ANA RAPOR

- 1. İÇİNDEKİLER** (içindekiler, tablo ve şekil listesi ile kısaltmalar)
- 2. GİRİŞ** (raporun amacı, kapsamı ve organizasyonu, çalışma yöntemi, bulguların özeti, sonuçlar ve öneriler)
- 3. PROJENİN TANIMI VE KAPSAMI** (projenin adı, amacı, türü, teknik içeriği, bileşenleri, büyüklüğü, uygulama süresi, uygulama yeri veya alanı, proje çıktıları, ana girdileri, hedef aldığı kitle ve/veya bölge, proje sahibi kuruluş ve yasal statüsü, yürütücü kuruluş)
- 4. PROJENİN ARKA PLANI**
 - i. Sosyo-ekonomik Durum (genel, sektörel ve/veya bölgesel)
 - ii. Sektörel ve/veya Bölgesel Politikalar ve Programlar
 - iii. Kurumsal Yapılar ve Yasal Mevzuat (teşvik ve YİD mevzuatı gibi)
 - iv. Proje Fikrinin Kaynağı ve Uygunluğu
 1. Projenin Sektörel ve/veya Bölgesel Kalkınma Amaçlarına (politika, plan ve programlar) Uygunluğu
 2. Projenin Geçmiş, Yürüyen ve Planlanan Diğer Projelerle İlişkisi
 3. Projenin diğer kurum projeleri ile ilişkisi
 - a) Proje ile eşzamanlı götürülmesi gereken diğer kurum projeleri
 - b) Projede başka kurum projesi ile fiziki çakışma oluşmamasına yönelik tedbirler
 4. Projenin İdarenin Stratejik Planı ve Performans Programına Uygunluğu
 5. Proje Fikrinin Ortaya Çıkışı
 6. Projeye İlgili Geçmişte Yapılmış Etüt, Araştırma ve Diğer Çalışmalar
- 5. PROJENİN GEREKÇESİ¹**

¹ Proje niteliğine göre talep analizi yerine pazar araştırması ve analizi, ihtiyaç analizi, sorun analizi, trafik etüdü vb. teknikler kullanılabilir.

- i. Ulusal ve Bölgesel Düzeyde Talep Analizi
 - Talebi belirleyen temel nedenler ve göstergeler
 - Talebin geçmişteki büyüme eğilimi
 - Mevcut talep düzeyi hakkında bilgiler
 - Mevcut kapasite ve geçmiş yıllar kapasite kullanım oranları
- ii. Ulusal ve Bölgesel Düzeyde Gelecekteki Talebin Tahmini
 - Bölgenin ekonomik büyüme senaryosu (hedef ve stratejiler) ve talep tahminleri ile ilişkisi
 - Talebin gelecekteki gelişim potansiyeli ve talebin tahmini.
 - Talep tahminlerine temel teşkil eden varsayımlar, çalışmalar ve kullanılan yöntemler (basit ekstrapolasyon, model vb.)

6. MAL VE/VEYA HİZMETLERİN SATIŞ-ÜRETİM PROGRAMI

- i. Satış Programı
- ii. Üretim Programı
- iii. Pazarlama Stratejisi (fiyatlandırma, tanıtım ve dağıtım)

7. PROJE YERİ/UYGULAMA ALANI

- i. Fiziksel ve coğrafi özellikler
 - Coğrafi yerleşim
 - İklim (yağış oranı, nem, sıcaklık, rüzgar vb.)
 - Toprak ve arazi yapısı ile ilgili bilgiler
 - Bitki örtüsü
 - Su kaynakları
 - Diğer doğal kaynaklar
- ii. Ekonomik ve Fiziksel Altyapı (hammadde kaynaklarına erişilebilirlik, ulaşım ve haberleşme sistemi, su-elektrik-doğal gaz şebekeleri, arazi kullanımı, yan sanayi, dağıtım ve pazarlama olanakları vb.)
- iii. Sosyal Altyapı (nüfus, istihdam, gelir dağılımı, sosyal hizmetler, kültürel yapı)
- iv. Kurumsal Yapılar
- v. Çevresel Etkilerin Ön-değerlendirmesi
- vi. Alternatifler, Yer Seçimi ve Arazi Maliyeti (kamulaştırma bedeli)

8. TEKNİK ANALİZ VE TASARIM

- i. Kapasite Analizi ve Seçimi
- ii. Alternatif Teknolojilerin Analizi ve Teknoloji Seçimi

- iii. Seçilen Teknolojinin Çevresel Etkileri, Koruma Önlemleri ve Maliyeti
- iv. Teknik Tasarım (süreç tasarımı, makine-donanım, inşaat işleri, arazi düzenleme, yerleşim düzeni, iller bazında dağılım vb.)
- v. Yatırım Maliyetleri (inşaat, makine-donanım, il bazında dağılımı vb.)

9. PROJE GİRDİLERİ

- i. Girdi İhtiyacı (ham ve yardımcı maddeler)
- ii. Girdi Fiyatları ve Harcama Tahmini

10. ORGANİZASYON YAPISI, YÖNETİM VE İNSAN KAYNAKLARI

- i. Kuruluşun Organizasyon Yapısı ve Yönetimi
- ii. Organizasyon ve Yönetim Giderleri (genel giderler vb.)
- iii. İnsan gücü İhtiyacı ve Tahmini Giderler

11. PROJE YÖNETİMİ VE UYGULAMA PROGRAMI

- i. Proje Yürütücüsü Kuruluşlar ve Teknik Kapasiteleri
- ii. Proje Organizasyonu ve Yönetim (karar alma süreci, yapım yöntemi vb.)
- iii. Proje Uygulama Programı (Termin Planı)

12. İŞLETME DÖNEMİ GELİR VE GİDERLERİ

- i. Üretimin ve/veya Hizmetin Fiyatlandırılması
- ii. İşletme Gelir ve Giderlerinin Tahmin Edilmesi

13. TOPLAM YATIRIM TUTARI VE YILLARA DAĞILIMI

- i. Toplam Yatırım Tutarı (*iç ve dış para olarak*)
 1. Arazi Bedeli (kamulaştırma giderleri)
 2. Sabit Sermaye Yatırımı
 - Etüt-Proje, Mühendislik ve Kontrollük Giderleri
 - Lisans, Patent, Know-How vb. Giderleri
 - Arazi Düzenleme ve Geliştirme Giderleri (peyzaj vb.)
 - Hazırlık Yapıları (şantiye vb.)
 - İnşaat Giderleri (toprak işleri, altyapı, üstyapı, sanat yapıları vb.)
 - Çevre Koruma Giderleri
 - Ulaştırma Tesislerine İlişkin Giderler
 - Makine-donanım giderleri
 - Taşıma, Sigorta, İthalat ve Gümrükleme Giderleri
 - Montaj Giderleri
 - Taşıt Araçları
 - Genel Giderler
 - İşletmeye Alma Giderleri

- Beklenmeyen Giderler
 - 3. Yatırım Dönemi Faizleri
 - 4. İşletme Sermayesi
 - ii. Yatırımın Yıllara Dağılımı
- 14.PROJENİN FİNANSMANI**
- i. Yürütücü ve İşletmeci Kuruluşların Mali Yapısı
 - ii. Finansman Yöntemi (özkaynak, dış kredi, hibe, YİD vb.)
 - iii. Finansman Kaynakları ve Koşulları
 - iv. Finansman Maliyeti
 - v. Finansman Planı
- 15.PROJE ANALİZİ**
- i. FİNANSAL ANALİZ
 - 1. Finansal Tablolar ve Likidite Analizi
 - 2. İndirgenmiş Nakit Akım Tablosu
 - 3. Finansal Fayda-Maliyet Analizi (NBD, İKO vb.)
 - 4. Devlet Bütçesi Üzerindeki Etkisi
 - ii. EKONOMİK ANALİZ
 - 1. Ekonomik Maliyetler
 - 2. Ekonomik Faydalar
 - 3. Ekonomik Fayda-Maliyet Analizi (ENBD, EİKO vb.)
 - 4. Maliyet Etkinlik Analizi (karşılaştırmalı birim üretim ve yatırım maliyeti)
 - 5. Projenin Diğer Ekonomik Etkileri (katma değer etkisi vb.)
 - iii. SOSYAL ANALİZ
 - 1. Sosyal Fayda-Maliyet Analizi
 - 2. Sosyo-kültürel Analiz (katılımcılık, cinsiyet etkisi vb.)
 - 3. Projenin Diğer Sosyal Etkileri (istihdama katkı vb.)
 - iv. BÖLGESEL ANALİZ
 - Projenin bölgesel düzeydeki doğrudan ve dolaylı etkileri
 - v. DUYARLILIK ANALİZİ
 - vi. RİSK ANALİZİ
- 16.EKLER**
- i. Çevresel Etki Değerlendirme (ÇED) Raporu
 - ii. Diğer Destek Etütler (rezerv etüdü, zemin etüdü vb)

FİZİBİLİTE RAPORU HAZIRLANMASI GEREKMEYEN * KAMU YATIRIM PROJESİ TEKLİFLERİ İÇİN

PROJE TEKLİF FORMU

1. PROJE TANIMLAMA BİLGİLERİ

- Adı:
- Yeri:
- Sektörü:
- Projenin Türü:
- Proje Yürütecek Kurum/Kuruluş:
- Projenin Geliştirilmesinden Sorumlu Kişi (adı, görevi, telefonu, e-posta adresi):
- Proje Fikrini Öneren Kurum/Kuruluş (adı, adresi, telefonu ve faksı):

2. PROJENİN GEREKÇESİ, AMACI VE HEDEFLERİ

- Projenin Gerekçesi (neden ihtiyaç duyulduğu):
- Projenin Hedef Aldığı Kesim ve Etkileyeceği Diğer Taraflar:
- Projenin Genel Amacı:
- Projenin Hedefleri:
- Projenin İstihdama Katkısı:

3. PROJE FİKRİNİN KAYNAĞI ve DAYANAKLARI

- Projenin İlişkili Olduğu ve/veya Dayandığı Plan, Program, İdare Stratejik Planı, Performans Programı, Proje ve Etütler:
- Proje Fikrinin Geliştirilmesinde Uygulanan Yöntem: (ihtiyaç analizi, sorun analizi, olanak etüdü-fırsat analizi, diğer)
- Proje İle İlgili Valilik Görüşü

4. PROJE İLE İLGİLİ AYRINTILI BİLGİLER

- Beklenen Sonuçları/Çıktıları:
- Projenin Bileşenleri (Proje Kapsamında Gerçekleştirilecek Faaliyetler ve Proje Uygulanırken Kullanılacak Yöntem/Yöntemler):
- Girdi İhtiyacı (insan gücü, organizasyon, teknik yardım vb.)
- Proje Maliyeti (iç ve dış para olarak):
- Yatırım Sonrası Gelir ve Giderler:
- Öngörülen Finansman Kaynakları (AB hibesi, kurum bütçesi, genel bütçe vb.):
- Projenin Uygulama Planı (başlama-bitiş tarihleri vb.):
- Projenin Dayandığı Varsayımlar ve Karşılaşabileceği Riskler:
- Projenin Yapılabilirliği ve Sürdürülebilirliği:

EK : Keşif Özeti

* Rehberin 27. maddesi kapsamındaki projeler için hazırlanacaktır.

İDARİ HİZMET BİNASI PROJELERİ İÇİN GEREKÇE RAPORU FORMATI

KURULUŞUN ADI :
PROJENİN ADI :

1. KURUMSAL BİLGİLER

- Yeni Hizmet Binasını Kullanacak Birim / Birimlerin Organizasyon Yapısı :
- Çalışan Personel Sayısı :
- Hizmetten Yararlanan Ziyaretçi Sayısı (Günlük ortalama):
- Personel ve Hizmetten Yararlanan Ziyaretçi Sayısında Beklenen Gelişmeler :

2. KULLANILAN MEVCUT HİZMET BİNASI İLE İLGİLİ BİLGİLER

- Bulunduğu Arsanın Yüzölçümü (m²) :
- Bina Sahiplik Durumu : Tahsisli Kiralık
Mülkiyet Diğer:.....
- Kiralık İse Yıllık Kira Bedeli :
- Yapı Cinsi :
- Bina Kat Adedi :
- Toplam Kapalı Alan (m²) :
- Toplam Ofis Alanı (m²) :
- Binanın Yapım Yılı :
- Son 10 Yılda Yapılan Onarımların Yılları ve Maliyetleri :
- Yıllık Ortalama İşletme Giderleri (Elektrik, Su, Isınma vb.) :
- Tahliye Sonrası Arsa ve Binanın Değerlendirilme Şekli (Kiralık Değilse) :

3. YAPIMI/ KAMULAŞTIRILMASI PLANLANAN YENİ BİNA İLE İLGİLİ BİLGİLER

A) ARSA

- Arsanın Seçiminde Dikkate Alınan Hususlar :
- Arsanın Yüzölçümü (m²) :
- Arsanın Yeri / Konumu :
(İl, İlçe, Mahalle, Şehir İçi, Şehir Dışı vs.)
- Arsanın Temin Edilme Yolu⁽¹⁾:
- Arsanın Kamulaştırma Maliyeti (Varsa):
- Şehir İmar Planına Uygunluğu :

- Ulaşım İmkanları :
- Altyapı, Peyzaj ve Çevre Düzenleme İhtiyaçları ile Maliyeti ⁽¹⁾:
- Afet Risk Durumu :

B) HİZMET BİNASI

- Toplam Kapalı Alan (m²) :
- Toplam Ofis Alanı (m²) :
- Yapı Tahmini Maliyeti :
- Yapı Birim Maliyeti (TL/m²) :

C) PROJE İÇERİSİNDE YER ALACAK EK TESİSLER (Eğitim Tesisi, Sosyal Tesis vb.)

- Ek Tesislerin Kullanım Amaçları :
- Ek Tesislerin Kullanım Alanları ve Maliyeti

4. PROJE YE YÖNELİK GENEL DEĞERLENDİRME

(Mevcut Hizmet Binasının Yetersiz Kaldığı Hususlar, Kuruluşun Geleceğe Dönük İhtiyaçları, Önerilen Projenin Mevcut ve Gelecekteki İhtiyaçları Karşılama Durumu, vb. Değerlendirmeler)

5. PROJENİN UYGULANMASI İLE İLGİLİ BİLGİLER

- Proje Toplam Maliyeti ⁽²⁾ :
(Arsanın kamulaştırılması, bina ve ek tesislerin yapımı, altyapı, peyzaj ve çevre düzenleme işleri)
- Finansman Kaynakları : Kurum Bütçesi Genel Bütçe
Diğer:
- Projenin Uygulama Planı (Başlama-Bitiş Tarihleri):
- Projenin Geliştirilmesinden Sorumlu Kişi/Kişiler (adı, soyadı, görevi, telefonu, e-posta adresi):
- Projeyi Yürütecek Olan Kuruluş :

Yatırım Teklifi Süreci

Kalkınma Bakanlığı “2018-2020 Dönemi Yatırım Programı Hazırlama Rehberi Taslağını yayınladıktan sonra Strateji Geliştirme Başkanlığı tüm Bakanlık birimlerine duyuruda bulunarak yatırım tekliflerini bildirmeleri ister. Böylece süreç başlamış olur.

Birimlerden gelen teklifler Strateji Geliştirme Başkanlığı Yatırım Hazırlama ve İzleme Dairesi Başkanlığınca kontrol edilir. Eksiklik ve hataları ilgili birime bildirilerek düzeltilir ve Kalkınma Bakanlığı Kamu Yatırımları Bilgi (Ka-Ya) Sistemine girilir. Ka-Ya Sistem çıktıları resmi yazı ekinde bildirilerek Bakanlığın ilk yatırım teklifi en geç 31 Temmuz tarihine kadar Kalkınma Bakanlığına gönderilmelidir.

Sonrasında gerek birimlerin yatırım taleplerine ilişkin revizyonları gerekse Kalkınma Bakanlığı uzmanlarıyla yapılan görüşmeler neticesinde revize edilecek yatırım teklifleri de aynı şekilde Ka-Ya sistemine girilmeli ve akabinde resmi yazıyla Kalkınma Bakanlığına gönderilmelidir.

Yatırım teklifleri hazırlanırken en çok deflete işlemi, proje tutar-ödenek uyumsuzluğu ve proje süresi tespitinde hatalar görülmektedir.

Proje deflete edilirken öncelikle geçmiş yıllarda yapılan harcamalar ilgili sektörde her sene kendi deflatörüne bölünmek suretiyle teklif yılı fiyatına getirilmeli sonrasında ise cari yılın proje tutarı deflatöre bölünerek proje tutarı teklif yılı fiyatlarına getirilmelidir. Böylece bulunan proje tutarından deflete edilmiş harcama toplamı çıkarılmak suretiyle bulunan tutar da proje planına göre hangi yıl harcanacak ise o yılın ödenek teklifinde yer alabilir. Bu durumun istisnası proje planında bir değişiklik olması sebebiyle proje tutarının değişmiş olmasıdır. Şayet böyle bir durum söz konusu ise yapılması gereken yeni proje gerekleri doğrultusunda ihtiyaç duyulan yıl ödeneklerinin, deflatör yardımı ile bulunan kümülatif harcamayla toplanması ve böylece proje tutarının hesaplanmasıdır.

Bir diğer yapılan hata proje tutarı ile ödenek uyumsuzluğu ise basit bir toplama kontrolü ile çözülebilir. Aşağıdaki denklemi doğrulanmalıdır.

“Proje_Tutarı=Kümülatif_Harcama_Tahmini+Yıl_Ödenekleri”

Yine sık yapılan hatalardan biri olan proje bitiş tarihi ise ödenek istenen son yıl ile aynı olmalıdır. Bu hata genelde geçen sene teklifinin kopyala yapıştır şeklinde gönderilmesinden dolayı ortaya çıkmaktadır. Ayrıca yılsonuna bitmesi beklenen projelerin teklifte yer almaması da eğer proje tamamlanmasa yıl içinde ciddi sıkıntılara yol açmaktadır. Bu sebeple kesin olarak tamamlanamayacak projelere yatırım teklifinde küçük ödeneklerle bile olsa yer verilmesi daha uygun olacaktır.

Yatırım hazırlama süreci ilk defa 2018-2020 Dönemi Teklifi ile beraber Ka-Ya sistemi üzerinden yapılmış olup, bundan sonraki senelerde de Kalkınma Bakanlığının bildirdiği üzere bu sistem üzerinden yapılacaktır. Sistem uygulamada pek çok sıkıntıya sebep olmuş, süreç boyunca geliştirilmiş ve hala da geliştirilmektedir. İlk sene sistemdeki yetki paylaşımı sorunu nedeniyle Bakanlığımızın tüm teklifleri Strateji Geliştirme Başkanlığınca girilmiştir. Sonraki yıllarda her birimin kendi projelerine ilişkin işlemleri yürütmesi gerekeceğinden sistemin teklif hazırlamaya ilişkin kılavuzu fikir vermesi açısından ekte verilmiştir.

Ayrıca belirtmek gerekir ki Ka-Ya sistemi eskiden Bütçe Vize işlemlerine kadar projelerle ilişkilendirilmeyen tertip bilgisini de her proje için talep etmektedir. Geçmiş sene uygulamalarından farklı olarak (mevzuat her ne kadar 3 yıllık planlama istese de) sistem proje tamamlanacağı tarihe kadar her yıl için ödenek bilgisine de ihtiyaç duymaktadır. Yine geçmiş yıllardan farklı olarak karakteristik tanımları sistemde sınırlandırılmış olup, seçimlik hale gelmiştir.

Buraya kadar anlatılan kısımda taslak rehber esasları dahilinde hazırlanan teklifler ödenek tavanlarının ve Yatırım Programı Hazırlama Rehberinin yayınlanması ile tekrar revize edilecektir. Rehberde deflatör seti yenilendiğinden tüm deflete işlemleri tekrar yapılacak sonrasında da ödenek tavanlarına uygun olarak proje ödenekleri belirlenecektir. Burada dikkat edilmesi gereken olay ödenek tavanlarının sektörel olarak verilmesi olup, birimlerin bu tavanlardan aldıkları pay Strateji Geliştirme Başkanlığınca bildirilecektir.

Vize işlemi öncesi Strateji Geliştirme Başkanlığınca kontrollü ve onayı yapılan teklifler Ka-Ya sistemine girilecek ayrıca bu verilerle uyumlu olmak üzere Maliye Bakanlığı sistemine de bütçe tasarısı için girişler yapılarak hem Maliye hem de Kalkınma Bakanlığı tarafından onay alınacaktır.

Sonrasındaki süreçte TBMM Plan Bütçe Komisyonu gündemine gelen yatırım teklifi bütçe büyüklüğü anlamında Bütçe kanunu ile yasalaştırılacak. Ocak ayında ise Resmi Gazete’de yayımlanarak Yatırım Programı olarak yürürlüğe girecektir.

Yatırım hazırlama rehberinde yer alan ve Bakanlığımızı da ilgilendiren bazı esaslar aşağıda yer almaktadır.

- ✓ Güncelliğini yitirmiş projelerin fizibilite raporları kuruluşlar tarafından revize edilecektir. Proje maliyetinde sabit fiyatlarla yüzde 30’u aşan oranda artış olması halinde Kalkınma Bakanlığı tarafından güncel keşfe dayanan yeni yapılabirlik etüdü istenecek ve proje hakkındaki nihai karar bu etüde dayandırılacaktır.
- ✓ Acil ve çok zorunlu haller dışında yatırım programına çok yıllı yeni proje alınmayacaktır. Getirilen bu sınırlamaya yatırım programı uygulama sürecinde de devam edilecektir. Yıllık proje tekliflerinin yatırım programına alınmasında azami ölçüde seçici olunacak, mevcut varlıkların ömrünü uzatan yatırımlara (bakım-onarım, yenileme vb.) ağırlık verilecektir.
- ✓ 2018 yılında zorunlu haller dışında, kaynağı ne olursa olsun, taşıt alımı yapılmayacaktır.
- ✓ 2018 yılında kamu hizmet binalarına yapılacak ödenek tahsislerinde, önemli oranda fiziki gerçekleşmesi bulunan projelere öncelik verilecektir. Çok zorunlu haller dışında idari nitelikli yeni kamu hizmet binaları teklif edilmeyecektir. Yeni hizmet binası tekliflerinde; teklifin gelecek yıllar için ödenek ihtiyacına getireceği ek yük, kuruluşun ödenek tavanı çerçevesinde değerlendirilecek ve proje tamamlama sürelerinin 3 yılı aşmamasına dikkat edilecektir.
- ✓ Proje maliyeti 10 Milyon TL ve üzerinde olan yeni yatırım projesi tekliflerinde Ek-4’te ve Ka-Ya Bilgi Sisteminde yer alan format çerçevesinde, projelerin teknik, finansal, ekonomik ve sosyal yapılabirliğinin, önceliğinin, çevreye etkilerinin ve istihdama katkısının fayda-maliyet veya maliyet etkinlik analizi ile ortaya konulduğu ayrıntılı Fizibilite Raporunun hazırlanması zorunludur. Kesin projeye dayandırılmak şartıyla hazırlanacak ayrıntılı Fizibilite Raporu ve ilgili mevzuatın gerektirmesi durumunda Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) Olumlu Belgesi bulunmayan yeni projeler yatırım programına teklif edilmeyecektir. Yıl içi acil ve zorunlu nedenlere dayalı proje tekliflerinde,

ilgili fizibilite raporlarına yeni proje tekliflerinin aciliyetini belirten gerekçeler dahil edilmelidir.

- ✓ Yatırımlarla bağlantılı kamulaştırma teklifleri proje tutarı ve yatırım ödenek tekliflerine dahil edilmeyecek, projelerle bağlantısı kurularak Ka-Ya Bilgi Sistemine ayrıca girilecektir. Ancak, yeni projeler için hazırlanan yapılabirlik etütlerinde kamulaştırma bedelleri de dikkate alınarak hesaplamalar yapılacaktır.
- ✓ 2942 sayılı Kamulaştırma Kanununun 3 üncü maddesine 4650 sayılı Kamulaştırma Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunla eklenen son fıkranın amir hükmü uyarınca, yeterli ödenek temin edilmeden kamulaştırma işlemine başlanamayacağından, kamulaştırma ödenek teklifleri projelerin gerçek kamulaştırma ihtiyacını yansıtacak şekilde proje bazında Ka-Ya Bilgi Sistemi'nin ilgili alanlarına yazılacaktır.
- ✓ Bilgi ve iletişim teknolojileri projeleri, www.bilgitoplumu.gov.tr/yatirim/ internet adresinde yer alan “Kamu Bilgi ve İletişim Teknolojileri Projeleri Hazırlama Kılavuzu”nda belirtilen esaslara göre hazırlanarak teklif edilecektir. Kılavuzda yer alan esaslara uygun olarak teklif edilmeyen bilgi ve iletişim teknolojileri projeleri değerlendirmeye alınmayacaktır.
- ✓ Döner sermayeden yapılacak olan yatırımlar, döner sermaye mevzuatına aykırı düşmeyecek şekilde teklif edilecektir. Döner sermaye gelirleri olan kuruluşlar, yatırım teklifleri ile birlikte 2018-2020 dönemi döner sermaye gelir ve gider tahminlerini bildireceklerdir.

Yıl İçi İşlemler

Tüm yıl içi işlemler Yılı Yatırım Programının Uygulanması, Koordinasyonu ve İzlenmesine Dair Bakanlar Kurulu Kararı uyarınca yürütülmelidir. Kılavuzun ekinde detaylı incelenmesi için 2018 Yılı Yatırım Programının Uygulanması, Koordinasyonu ve İzlenmesine Dair Bakanlar Kurulu Kararı verilmiştir.

Söz konusu kararda da belirtildiği üzere Yatırım Programı yayımlandıktan sonra ilk yapılması gereken işlem toplu ve toplulaştırılmış projelerde detay programların hazırlanması ve Bakan onayına sunulmasıdır.

Toplu projeler için, Yatırım Programının Resmî Gazete’de yayımlanmasını müteakip 30 gün içinde detay programların Bakana onaylatılmış şekilde Kalkınma Bakanlığına bildirilmesi gereklidir.

Yatırım Programında tadat edilmeyen toplulaştırılmış projelerde ise yatırımcı birimlerin en geç Şubat ayı sonuna kadar alt proje seçimi ve ödenek tahsisinde uyacakları usul ve esasları belirleyerek Bakanlık internet sitesi ana sayfasında ilan etmeleri ve bu esaslara uygun oluşturulan detay programların Bakan onaylatılmış şekilde Kalkınma Bakanlığına bildirilmesi gereklidir.

Yine bu işlemler Ka-Ya sistemine de girilmelidir. 2018 yılı için bu girişlerde Strateji Geliştirme Başkanlığınca yapılmış olup, sonraki senelerde sistemin proje bazında kullanıcı yetkilendirmesi sağlanması sonrasında yatırımcı birimler tarafından yapılacaktır. Detay programın girişine ilişkin Ka-Ya kılavuzu fikir vermesi açısından ekte yer almaktadır.

Bazı yıl içi işlemler fikir vermesi açısından aşağıda sıralanmıştır.

- ✓ Yatırım Programına Proje Alınması ve Çıkarılması: Maliyeti 100 milyon TL'ye kadar olanlar veya maliyetine bakılmaksızın 100 milyon TL'ye kadar harcama ile yılı içinde tamamlanacak olanlar Kalkınma Bakanının, maliyeti 100 milyon TL'nin üzerindeki ise Yüksek Planlama Kurulunun yetkisindedir.
- ✓ Yer Değişiklikleri: Toplu projeler ile yatırım programında detayı tadat edilmemiş toplulaştırılmış projelerin alt projelerinde yer değişiklikleri, Kalkınma Bakanlığına bilgi vermek kaydıyla, kuruluşun bağlı veya ilgili olduğu Bakanın yetkisindedir. Diğer projelerde yer değişikliği yeni proje olarak işleme tabidir.
- ✓ Süre Değişiklikleri: Yatırım programının yayımlandığı yıl bitecek projelerde Kalkınma Bakanının diğer projelerde ise ilgili Bakanın yetkisindedir.
- ✓ Proje Maliyet Değişiklikleri: İhale edilme durumu, ihale türü, proje maliyetine oranı ve proje maliyetine bağlı olarak ilgili Bakanın, Kalkınma Bakanının veya Yüksek Planlama Kurulunun yetkisindedir.
- ✓ Ödenek Aktarma: Kalkınma Bölgelerinde yer alan projelerden yapılanlar hariç olmak üzere aynı sektör içindeki aktarmalar ilgili Bakanın, diğer aktarmalar ise Kalkınma Bakanının yetkisindedir.
- ✓ Ek Ödenek tahsisi: 100 milyon TL'ye kadar ek ödenek tahsisleri Kalkınma Bakanının bu tutarı aşanlar Yüksek Planlama Kurulunun yetkisindedir.
- ✓ Karakteristik ve Ad Değişiklikleri: Toplu projeler ile yatırım programında detayı tadat edilmemiş toplulaştırılmış projelerin alt projelerinde ilgili Bakanın diğer projelerde ise Kalkınma Bakanının yetkisindedir.

- ✓ Yetki Devri: İlgili Bakan yukarıda sayılan yetkilerinin (iz ödenekli projeler hariç) tamamını ya da bir kısmını alt birimlere, bağlı veya ilgili kuruluşlara devredebilirler.

Tüm yıl içi işlemlerde aşağıda yer alan Kalkınma Bakanlığı Genelgesi uyarınca Ka-Ya sistemi üzerinden yapılmalıdır.

T.C.
KALKINMA BAKANLIğI
Yatırım Programlama, İzleme ve Değerlendirme Genel M¼d¼rl¼ę¼

Sayı : 72887593-602.07.02-E.1949

Konu : 2018 Yılı Yatırım Programı Yıl İçi İşlemleri

09/05/2018

GENELGE

Kamu yatırım programının hazırlık, uygulama, izleme ve değerlendirme safhalarını elektronik ortamda yür¼tmek, ilgili kurumların bilgi sistemleriyle b¼t¼nleřtirmek, m¼kerer veri girişi ve raporlamayı ortadan kaldırmak üzere Kalkınma Bakanlığı bünyesinde Kamu Yatırımları Bilgi Sistemi (KaYa) geliştirilmiştir.

Yatırımcı kamu kurum ve kuruluşları tarafından 2018 Yılı Yatırım Programında yer alması planlanan projeler için teklifler "kaya.kalkinma.gov.tr" adresinde yer alan KaYa üzerinden alınmiş ve 2018 Yılı Yatırım Programı aynı sistem üzerinden hazırlanmıştır. 2017/10924 sayılı 2018 Yılı Programın Uygulanması, Koordinasyonu ve İzlenmesine Dair Bakanlar Kurulu Kararının (Program Kararnamesi) 4 ünc¼ maddesinin 10 uncu fıkrasında yer alan "*Bu Kararda kamu yatırım programı süreçleriyle ilgili tüm işlemlerin (yatırım projesi teklifi, alt projelerin belirlenmesi, ek ödenek talebi, maliyet artışı ve ödenek değişikliği de dâhil olmak üzere proje parametrelerinde yıl içerisinde yapılacak tüm revizyonlar, harcama verilerinin bildirilmesi) Kamu Yatırımları (Ka-Ya) Bilgi Sistemi üzerinden yür¼t¼lmesi esastır.*" hükm¼ gereği 2018 Yılı Yatırım Programında yer alan projelerle ilgili yıl içinde yapılacak tüm işlemler de KaYa üzerinden yapılmaya devam edilecektir.

Kamu kurum ve kuruluşları, yatırım programında yer alan projelerinin ad, yer, karakteristik, süre, maliyet ve ödenek revizyonu gibi taleplerini ve ihtiyaç duyulan yeni proje tekliflerini, öncelikle KaYa üzerinden yapacaklar; daha sonra sisteme girişi yapılan tekliflerini, gönderecekleri resmi yazının ekine koyarak Bakanlığımıza ileteceklerdir. Bakanlığımıza gönderilecek revizyon talepleri, yine aynı sistem üzerinden Bakanlığımızca sonuçlandırılacak ve resmi yazıyla cevaplandırılacaktır. Genelge tarihinden itibaren yıl içi yeni proje teklifleri ile yatırım projelerinin ad, yer, karakteristik, süre, maliyet ve ödenek revizyonu gibi işlemleri KaYa üzerinden yapılacaktır.

KaYa üzerinden revizyon teklifi yapılmış olan işlemlerden, Program Kararnamesi gereği kuruluşların yetkisinde olanlar, başka bir onaya gerek kalmadan KaYa'da geçerlilik kazanmış olacaktır.

Genelge tarihinden önce gerek kuruluşların kendi yetkileri kapsamında gerçekleştirdikleri işlemler, gerekse Kalkınma Bakanlığına gönderilmiş olan yıl içi yeni proje teklifleri ile yatırım projelerinin ad, yer, karakteristik, süre, maliyet ve ödenek revizyonu gibi talepleri Genelge tarihinden itibaren 15 gün içerisinde KaYa'ya işlenecek ve KaYa'nın 2018 Yılı Kamu Yatırım Programının güncel halini yansıtması temin edilecektir.

Kamu kurum ve kuruluşlarının KaYa üzerinden yapacakları proje revizyon tekliflerinin nasıl yapılacağına ilişkin hususlar ekte yer alan kılavuzda detaylı bir şekilde izah edilmektedir.

Kamu kurum ve kuruluşlarının, yatırım programında yer alan projeleri kapsamında ihtiyaç duyacakları tüm yıl içi revizyon işlemleriyle ilgili olarak yukarıda belirtilen hususları dikkate almalarnı önemle arz ve rica ederim.

L¼tfi ELVAN
Bakan

Kaynakça:

- 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu
- 2018-2020 Yatırım Programı Hazırlama Rehberi ve Ekleri
- Kaya Sistemi 2018 Yılı Yatırım Teklifleri Kılavuzu
- Kaya Sistemi 2018 Yılı Yatırım Projeleri Detay Girişleri Kılavuzu
- Kaya Sistemi 2018 Yıl İçi İşlemler Kılavuzu
- 2018 Yılı Yatırım Programının Uygulanması, Koordinasyonu ve İzlenmesine Dair Bakanlar Kurulu Kararı